

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1897. Andra Kammaren. N:o 4.

Lördagen den 6 februari.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Justerades de i kammarens sammanträden den 28 och 29 nästförflutne januari förda protokoll.

§ 2.

Till kammaren hade inkommit följande sjukbetyg, som upplästes:

Riksdagsmannen herr Johan Anderson i Tenhult lider af *ulcus anticururis*, hvarför han vårdas å diakonissjukhuset och hvarigenom han för närvarande är ur stånd att bevista Riksdagens sammanträden, intygar,

Stockholm den 3 februari 1897,

M. Sondén.

Professor.

§ 3.

Herr statsrådet m. m. *L. Annerstedt* aflemnade Kongl. Maj:ts propositioner till Riksdagen:

angående statsbidrag för utrotande af ollonborrar,

med förslag till lag, innefattande särskilda bestämmelser om jernvägsaktiebolag,

med förslag till lag med vissa bestämmelser om riksbankens sedelutgifningsrätt, så ock angående forum för riksbanken, till ansvarighetslag för fullmäktige i riksbanken samt till ansvarighetslag för ledamöter i styrelserna vid riksbankens afdelningskontor, samt med förslag till lag för Sveriges riksbank.

Dessa kongl. propositioner begärdes på bordet och bordlades.

§ 4.

Upplästes ett till kammaren inkommet protokoll, så lydande:

År 1897 den 3 februari sammanträdde den nämnd, som eger döma, huruvida högsta domstolens samtliga ledamöter gjort sig förtjenta att i deras viktiga kall bibehållas, hvarvid röstades öfver följande proposition:

»Den, som vill, att omröstning på det i 69 § riksdagsordningen föreskrifna sätt skall anställas till uteslutande af någon bland högsta domstolens ledamöter, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, blifva högsta domstolens samtliga ledamöter bibehållna.»

Och befunnos efter omröstningens slut, sedan voteringsedlarne öppnats, rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja 0;

Nej 48;

i följd hvaraf nämnden ansett högsta domstolens samtliga ledamöter böra vid deras embeten bibehållas.

O. M. Björnstjerna.

Fr. von Strokirch.

J. Johansson.

P. Larsson i Fole.

Kammaren beslöt, att innehållet af detta protokoll skulle meddelas Riksdagens kanslideputerade för uppsättande af förslag till Riksdagens skrifvelse i ämnet till Konungen.

§ 5.

Vidare hade till kammaren inkommit följande protokoll, som jemväl upplästes:

År 1897 den 4 februari sammanträdde kamrarnes valmän för utseende af Riksdagens komiterade för tryckfrihetens vård.

Sedan ledamoten af Första Kammaren herr Helander med stöd af § 12 utaf reglementariska föreskrifter för Riksdagen förklarar valnämndens sammankomst öppnad, företogs upprop af valmännen och de från Första Kammaren utsedda suppleanterna, dervid befunnos hafva kommit tillstådes från Första Kammaren alla dess valmän med undantag af friherre Klingspor, Carl, i hvars ställe anmälde sig förste suppleanten, herr Ekströmer, och från Andra Kammaren likaledes alla valmännen utom herr Hedin, A., i Stockholm. Vid anstaldt val af ordförande utsågs dertill herr Helander.

Då från Andra Kammaren endast elfva valmän voro tillstådes, hemstälde dels herr Månsson, att för vinnande af likställighet mellan kamrarne ingen suppleant från Första Kammaren skulle i valet deltaga, dels herr Behmer, att valförrättningen skulle till annan dag uppskjutas.

Sedan den diskussion, som härom uppstod, förklarats afslutad, framställde ordföranden proposition på de gjorda yrkandena, hvilka dervid afslogos;

hvarpå valet företogs; och befunnos efter dess slut hafva blifvit till komiterade för tryckfrihetens vård utsedde:

f. d. riksarkivarien Carl Gustaf Malmström	med 23 röster,
professoren, friherre Adolf Eric Nordenskiöld	» 23 »
professoren Gustaf Oscar Augustin Montelius	» 23 »
borgmästaren Frans Krook	» 23 »
f. d. bibliotekarien Carl Gustaf Styffe	» 14 »
f. d. kommerserådet Johan Sjöberg	» 13 »

Adolf Helander.

Robert Dickson.

Hugo E. G. Hamilton.

H. Amnéus.

Och beslöts, att Riksdagens kanslideputerade skulle genom protokollsutdrag underrättas om det sålunda försiggångna valet samt anmodas låta uppsätta och till kamrarne ingifva förslag till förordnanden för de valda; hvarefter omförmälda protokoll lades till handlingarne.

§ 6.

Anställdes, enligt derom förut fattadt beslut, val af en ledamot för att deltaga i talmansöfverläggningarne i ledigheten efter herr Lasse Jönsson, hvilken affidit; och utsågs dertill herr *Ivar Månsson* med 107 röster.

Närmast i röstetal kom herr *H. Andersson* i Nöbbelöf med 90 röster.

§ 7.

Vid härefter anställdt val af en ledamot i statsutskottet efter framlidne herr Lasse Jönsson blef dertill utsedd herr *P. Ersson* i Vestlandaholm med 104 röster.

Närmast i röstetal kom herr *L. P. Mallmin* med 96 röster.

§ 8.

Företogs val af dels sex revisorer för deltagande uti innevarande års granskning af statsverkets, riksbankens och riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning och dels tre suppleanter för dessa revisorer.

Efter det de för val af bemälda revisorer afgifna röstsedlar blifvit uppräknade, anmälde herr talmannen, att å fyra af de aflemnade tryckta valsedlarne ett namn utstrukits och ett annat tillskrifvits; och hemstälde herr talmannen, att berörda fyra valsedlar måtte, i enlighet med inom denna kammare hittills vedertagen praxis, kasseras.

*Angående
kasserande
af vissa röst-
sedlar.*

Angående
kasserande
af vissa röst-
sedlar.
(Forts.)

Ordet begärdes af

Herr Collander som yttrade: Herr talman! Då kammaren så nyss som för några dagar sedan beslutat att godkänna valsedlar, hvarpå initialerna till förnamnet på en af de valda blifvit ändrade, så kan jag icke se, att det ligger någon olikhet i att i stället ett namn är öfverstruket och ett nytt tillskrifvet. 75 § riksdagsordningen säger ju:

»Vid alla val iakttages, att namnsedlarne, så framt de skola blifva gällande, böra vara enkla, slutna, hoprullade, omärkta och fria så väl från all tvetydighet i anseende till personernas namn som från origtighet i anseende till deras antal.»

Jag kan icke se, att här föreligger något sådant, som grundlagen omtalar. Vi veta också, att inom medkammaren denna åsigt gör sig gällande och lagen tolkas på detta sätt. Här i Andra Kammaren har det visserligen varit praxis att underkänna sådana valsedlar, hvarom nu är fråga. Men det för några dagar sedan försiggångna valet synes mig gifva anledning till att kammaren bör vidhålla den åsigt, som genom voteringen då uttalats, hvarför jag, herr talman, yrkar, att dessa sedlar böra godkännas.

Vidare anförde:

Herr Ivar Månsson: Herr talman! Enligt min uppfattning finnes det allt en väsentlig skilnad mellan att, på sätt som skedde förra gången, rätta ett tryckfel och att, såsom nu skett, ändra ett namn. Det är nämligen helt och hållet en personförändring, som här är fråga om. Man har strukit ut hela namnet och satt in ett nytt i stället. Enligt min tro är det visserligen så, att grundlagen icke lägger något hinder i vägen för ett sådant tillvägagående, som här nu begagnats och som äfven användes i Första Kammarerna. Men jag tror, att praxis och erfarenheten om det i hög grad olämpliga i att i en kammare med så stor personal, som här finnes, gå till väga så, att man stryker namn undan för undan på valsedlarne, att denna erfarenhet har visat, att det vållar oreda och svårigheter vid valen, och att det är detta som gjort, att man måst införa den bestämmelsen, att man icke får stryka namn och skriva in nya, utan att man skall hafva sedlarne rena, såsom här säges.

Jag vill visst icke gilla det beslut, som fattades förra gången. Men det är allt en väsentlig skilnad mellan att ändra tryckfel och att stryka ut hela namn och sätta in andra i stället. Derfor anhåller jag, att herr talmannens uppfattning äfven må blifva kammarens uppfattning.

Herr Elowson: Enligt min uppfattning är det af vigt i denna fråga, att kammaren rättar sig efter grundlagens bud och den arbetsordning, som är för kammaren antagen. Enligt dessa bestämmelser är det bland annat föreskrifvet, att en voteringsedel skall kasseras, om den är sådan, att den bör anses vara märkt. På en valsedel förekomma merendels flera namn i en viss ordningsföljd efter hvarandra. Om nu en ledamot af kammaren stryker ut ett namn på sedeln och skriver till ett annat i stället, kan då någon rimligen

säga, att denna valsedel är märkt? Kan man på något sätt se af den sedeln, hvem som aflemnat densamma? Det är ju ingenting annat än att lemna den enskilde riksdagsmannen frihet att göra sin vilja gällande, och denna frihet är utaf mycket större betydelse än den svårighet, hvarom den näst föregående talaren ordade. Det kan ju visserligen finnas svårigheter vid hopräkningen af valsedlarne, om flera olika listor förekomma, men denna svårighet måste man i frihetens namn underkasta sig. Svårigheten beror derpå, att man vill hafva sådan »uniformitet», som föreskrifvits i ett förtroenderåd; men det kan dock icke vara rimligt, att, emot grundlagens bud, kamrarnes ledamöter skola nödgas underkasta sig sådant.

Nu är händelsen den, att Andra Kammaren såsom stöd för det hittills följda förfaringssättet, i öfverensstämmelse med hvilket herr talmannen framställde sitt förslag om de ifrågavarande valsedlarnes kassering, icke kunnat anföra någonting annat än en praxis, som grundar sig på ett för många år sedan fattadt beslut. Jag skulle dock tro, att man äfven måste tillerkänna talmannen och ledamöterna i Första Kammaren förmåga att tolka grundlagens bud, och i den kammaren är det, såsom redan nämnts, tillåtet att på valsedeln stryka ut ett namn och tillskrifva ett annat i stället. Det är hög tid på att Andra Kammaren går ifrån den praxis, som af densamma så länge följts; nämnda praxis har icke hemul i grundlagen eller kammarens arbetsordning.

Jag skall därför anhålla, herr talman, att få instämma i den förste talarens yrkande på att dessa sedlar, om hvilka anmärkning blifvit gjord, må godkännas.

Herr Waldenström: Herr talman! Jag skall be att få instämma med den förste och den siste talaren. Uttrycket att en valsedel är »märkt» kan väl icke betyda annat, än att på densamma förekommer någonting, som antingen angifver, hvilken som aflemnat den, eller också häntyder på sedelns innehåll, innan den blifvit öppnad. Att ett namn är utstruket och ett annat tillsatt, det kan icke anses vara någon sådan märkning, åtminstone icke mer än t. ex. att ett namn i nedre änden på sedeln är bortklippt och ett annat tillskrifvet upptill, hvilket ofta utan anmärkning praktiseras. För öfrigt, om det icke skulle vara tillåtet att göra någon den ringaste ändring i tryckta valsedlar, hemställer jag, hvad herr talmannen skulle bort göra med alla de valsedlar, som nu aflemnats från landtmannapartiets sida, ty på dess lista har herr Vahlin icke blifvit »riksdagsman» utan »rik dagsman». Hvilken är då *denne* herr Vahlin? Alla på honom lydande sedlar hade då också bort förkastas.

Herr talman, jag skall be att få yrka på, att de nu upplästa valsedlarne måtte godkännas.

Herr Ljungman: Skälet för att man skulle kunna kassera sedlar, der ett namn är öfverstruket, är naturligtvis äfven det, att *tvetydighet* i vissa fall kan derigenom uppstå, men grundlagen

*Angående
kasserande
af vissa röst-
sedlar.
(Forts.)*

Angående
kasserande
af vissa röst-
sedlar.
(Forts.)

föreskrifver, att sedlarne skola vara »fria såväl från all tvetydighet i anseende till personernas namn som från origtighet i anseende till deras antal». Får man vana att stryka öfver, så kan det någon gång föranleda ovisshet, om det är ett namn för mycket eller hvilket namn på den afgifna valsedeln skall gillas o. s. v., hvilket allt kan medföra hvarjehanda olägenheter, på sätt här i kammaren vid riksdagen år 1876 framhållits.

Jag vill icke bestrida, att bruket kan vara för strängt, ja, till och med aldeles för strängt; men å andra sidan är det pluraliteten sjelf, som skall bestämma, huru pass *strängt* grundlagen bör tillämpas i sådana fall.

Jag har blott velat nämna detta, emedan jag anser, att den tolkning, man gaf af betydelsen af att en sedel är »märkt», enligt min uppfattning svårligen kan vara så obestriddigen riktig, som man velat göra troligt.

Herr greve Hamilton: Herr Ljungman framhöll, att i vissa fall tvetydighet kunde uppkomma, då ett namn är öfverstruket och ett annat satt i stället. Med anledning deraf vill jag endast säga, att om herr Ljungman eller någon annan kan visa, att på någon af de fyra sedlar, hvarom här är fråga, någon tvetydighet förekommer, så kan man naturligtvis yrka på den sedelns kasserande. Grundlagens ord är ju, att man kan kassera valsedlar på grund af att der förekommer någon tvetydighet. Men icke kan man på det vis, herr Ljungman synes påyrka, vidtaga preventiva åtgärder mot tvetydighet.

Jag ber att få instämma med herr Collander.

Sedan öfverläggningen härmed förklarats slutad, gaf herr talmannen, enligt de gjorda yrkandena, propositioner *dels* på kasserande af de ifrågavarande fyra röstsedlarne och *dels* på desammas godkännande, och fann herr talmannen svaren hafva utfallit med öfvervägande ja för bifall till den förra propositionen. Votering blef emellertid begärd, i följd hvaraf nu uppsattes, justerades och anslogs en så lydande omröstningsproposition:

Den, som vill, att de vid val af sex revisorer för granskning af statsverkets, riksbankens och riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning afgifna fyra valsedlar, hvarå ett af de tryckta sex namnen utstrukits samt ett nytt ditskrifvits, skola kasseras, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har kammaren godkänt omförmälda fyra valsedlar.

Omröstningen visade 65 ja och 132 nej; och hade kammaren alltså fattat sitt beslut i enlighet med nej-propositionens innehåll.

Vid härefter företagen sammanräkning af röstsedlarna befans, att till *revisorer* blifvit utsedde:

herr <i>S. O. Nylander</i>	med 199 röster,
» <i>N. Nilsson</i> i Skärhus	» 198 »
» <i>P. G. Näslund</i>	» 198 »
» <i>O. V. Vahlin</i>	» 197 »
» <i>O. Larsson</i> i Mörtlösa	» 196 »
och » <i>A. Kihlberg</i>	» 145 »

Närmast i röstetal kom herr *J. Bromée* med 51 röster.

Härefter utsågos till *suppleanter*:

herr <i>J. A. Sjö</i>	med 171 röster,
» <i>A. Göransson</i>	» 130 »
» <i>C. A. Andersson</i> från Malmö	» 127 »

Närmast i röstetal kom herr *E. Henricson* med 47 röster.

§ 9.

Slutligen anställdes val af två revisorer och två revisors-suppleanter för hvar och ett af riksbankens afdelningskontor i orterna; och utsågos dervid:

Vid afdelningskontoret i Göteborg:

till *revisorer*:

grosshandlanden *G. Murray* med 72 röster
och herr f. d. riksdagsmannen *J. Jonson* i Fröstorp med 63 röster;

till *suppleanter*:

f. d. riksdagsmannen *H. Hedlund* med 49 röster
och landstingsmannen *L. Larsson* i Hufveröd med 44 röster;

Vid afdelningskontoret i Malmö:

till *revisorer*:

landstingsmannen *M. Mårtensson* i Tommelilla
och landstingsmannen *J. Nilsson* i Toarp,
hvardera med 43 röster;

till *suppleanter*:

konsularagenten *P. Flensburg* med 36 röster
och herr f. d. riksdagsmannen *O. Andersson* i Lyckorna med 35 röster;

Vid afdelningskontoret i Luleå:

till *revisorer*:

regementsintendenten *J. Clausén*
och kommissionslandtmätaren *A. U. Orstadius*,
hvardera med 29 röster;

Lördagen den 6 Februari.

till *suppleanter*:

öfversten *M. Alsterlund* med 42 röster
och afvittringsstyresmannen *H. W. Boström* med 39 röster;

*Vid afdelningskontoret i Östersund:*till *revisorer*:

f. d. riksdagsmannen *G. Erikson* i Myckelgård med 49 röster
och f. d. riksdagsmannen *G. Eriksson* i Mörvik med 40 röster;

till *suppleanter*:

f. d. riksdagsmannen *H. Andersson* i Bringåsen
och förvaltaren *O. Myrin*, Östersund,
hvardera med 35 röster;
ordningen mellan de båda sistnämnde bestämdes genom lottning;

*Vid afdelningskontoret i Vexjö:*till *revisorer*:

f. d. riksdagsmannen *A. F. Petersson* i Ugglekull med 53 röster
och landtbrukaren *J. Andersson* i Hjertanäs med 51 röster;

till *suppleanter*:

landstingsmannen *S. Johansson* i Grennaforssa med 36 röster
och nämndemannen *B. G. Carlsson* i Bäck med 35 röster;

*Vid afdelningskontoret i Jönköping:*till *revisorer*:

häradshöfdingen *A. H. G. Ljunggren*
och läroverksadjunkten *G. A. Säve*,
hvardera med 54 röster;

till *suppleanter*:

landtbrukaren *A. Pettersson* i Katrineholm med 42 röster
och direktören *J. Rylander* i Önnarp med 29 röster;

*Vid afdelningskontoret i Kalmar:*till *revisorer*:

konsistorienotarien *J. A. Johansson*
och landstingsmannen *A. Petersson* i Lilla Dalby,
hvardera med 53 röster;

till *suppleanter*:

häradsskrifvaren *D. O. Linden* med 26 röster
och landtbrukaren *E. Ekerot* i Dörby med 21 röster;

Vid afdelningskontoret i Karlstad:

till revisorer:

f. d. riksdagsmannen *E. Dahlgren* i Ransäter med 32 röster
och ingenjören *E. Biesért* med 29 röster;

till suppleanter:

godsegaren *C. E. L. Lennartsson* med 26 röster
och f. d. riksdagsmannen *N. Pehrsson* i Önnerud med 19 röster;

Vid afdelningskontoret i Hernösand:

till revisorer:

disponenten *N. W. Dahlberg* med 49 röster
och f. d. riksdagsmannen *P. Westman* i Rossvik med 32 röster;

till suppleanter:

redaktören *G. R. Peterson* i Sundsvall med 44 röster
och lektorn *H. R. Wählander* med 29 röster;

Vid afdelningskontoret i Falun:

till revisorer:

förvaltaren *C. M. Landberg*, Rättvik,
och lektorn *E. Sundberg*,
hvardera med 38 röster;

till suppleanter:

landstingsmannen *A. Andersson* i Jönvik med 24 röster
och bergsbruksidkaren *C. Andersson* i Vanbo med 14 röster;

Vid afdelningskontoret i Örebro:

till revisorer:

grosshandlanden *K. Hallgren* med 75 röster
och bruksegaren *E. Eriksson* i Norrby med 38 röster;

till suppleanter:

nämndemannen *O. Persson* i Bungsäter med 33 röster
och läroverksadjunkten *A. Sundblad* med 30 röster;

Vid afdelningskontoret i Umeå:

till revisorer:

f. d. riksdagsmannen *A. Åström* i N. Degerfors med 38 röster
och disponenten *J. G. A. Sandberg* i Bureå med 37 röster;

till *suppleanter*:

handlanden *J. Ullberg* i Umeå med 22 röster
och kronolänsmannen *J. Broman* i Umeå med 21 röster;

Vid afdelningskontoret i Visby:

till *revisorer*:

riksdagsmannen *A. P. Danielson*
och riksdagsmannen *P. Larsson* i Fole,
hvardera med 78 röster;

till *suppleanter*:

lektorn *M. V. Klintberg* med 43 röster
och riksdagsmannen *A. Sundblad* med 37 röster.

§ 10.

Justerades protokollsutdrag angående de i nästförestående fyra paragrafer omförmälda val.

§ 11.

Efter föredragning af Kongl. Maj:ts i senaste sammanträdet bordlagda proposition till Riksdagen angående lönereglering för personalen vid statens jernvägar beslöt kammaren hänvisa densamma till behandling af statsutskottet.

§ 12.

Afgåfvos nya motioner af:

herr *O. Walter*, n:o 140, om ändrad lydelse af § 89 regeringsformen,

herr *O. Persson* i Rinkaby, n:o 141, i anledning af väckt motion angående upphörande af tullen å majs,

herrar *C. Persson* i Stallerhult och *H. Andersson* i Nöbbelöf, n:o 142, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående upplåtelse till staden Sundsvall af viss statens jernvägar tillhörig mark, och

herr *P. P. Waldenström m. fl.*, n:o 143, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om ändrade bestämmelser angående handeln med vin och maltdrycker.

Dessa motioner bordlades.

§ 13.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

✓ herr	<i>N. Andersson</i>									
	i Pettersborg	under 7 dagar fr. o. m. den 10 dennes,								
»	<i>A. Hallqvist</i>	» 5 » » » » » 8 »								
»	<i>A. Petri</i>	» 7 » » » » » 8 »								
»	<i>M. Schenström</i>	» 8 » » » » » 10 »								
»	<i>J. W. Bengtsson</i>									
	i Häradsköp	» 5 » » » » » 8 »								
»	<i>K. Hultkrantz</i>	» 3 » » » » » 7 »								
och »	<i>A. F. Ohlsson</i>									
	i Vexjö	» 6 » » » » » 8 »								

§ 14.

Justerades ytterligare protokollsutdrag, hvarefter kammarens ledamöter åtskildes kl. 3,59 e. m.

In fidem
E. Nathorst Böös.

Måndagen den 8 februari.

Kl. $\frac{1}{2}$ 3 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 1 innevarande februari.

§ 2.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kongl. Maj:ts proposition till Riksdagen angående statsbidrag för utrotande af ollonborrar.

Till lagutskottet hänvisades Kongl. Maj:ts proposition, med förslag till lag, innefattande särskilda bestämmelser om jernvägsaktiebolag.

Vid föredragning dernäst af Kongl. Maj:ts proposition, med förslag till lag med vissa bestämmelser om riksbankens sedelutgifningsrätt, så ock angående forum för riksbanken, till ansvarighetslag för fullmäktige i riksbanken samt till ansvarighetslag för ledamöter i styrelserna vid riksbankens afdelningskontor, begärdes ordet af

Herr Bruzelius, som yttrade: Jag tager mig friheten framställa det förslag, att den nu uppropade kongl. propositionen måtte behandlas af särskildt utskott, att utskottet måtte bestå af sju ledamöter från hvardera kammaren, och att Andra Kammaren derjemte måtte välja sju suppleanter.

Herr J. Johansson i Noraskog anförde: Jag får anhålla, att det af herr Bruzelius nu väckta förslaget måtte bordläggas.

Då åtskilliga af kammarens ledamöter hördes instämma i detta herr Johanssons yrkande, blef det af herr Bruzelius framställda förslag bordlagdt.

Den ifrågavarande kongl. propositionen hänvisades emellertid till lagutskottet.

Derefter föredrogs Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag för Sveriges riksbank; och begärdes dervid ordet å nyo af

Herr Bruzelius, som nu yttrade: Jag tager mig friheten väcka enahanda förslag angående den nu påropade kongl. propositionen.

Jemväl detta af herr Bruzelius framställda förslag begärdes på bordet och bordlades; hvaremellertid den föredragna kongl. propositionen hänvisades till bankoutsittet.

§ 3.

Föredrogos vidare de på kammarens bord hvilande motioner; och hänvisades till konstitutionsutskottet herr *O. Walters* motion, n:o 140.

Då i ordningen härnäst förekom herr *O. Perssons* i Rinkaby *Ang. remiss af en motion.* motion, n:o 141, i anledning af väckt motion angående upphörande af tullen å majs, begärdes ordet af

Herr Collander, som anförde: Sedan jag tagit kännedom om den föreliggande motionen, har jag kommit till den öfvertygelse, att densamma icke är i grundlagsenlig ordning väckt; ty den är väckt efter motionstidens slut och afser ett ärende, som skall behandlas af ständigt utskott, här bevillningsutskottet. § 55 riksdagsordningen innehåller följande föreskrifter: »Motion i ämne, som tillhör ständigt utskotts behandling, må af riksdagsman i den kammare, han tillhör, göras inom tio dagar från riksdags öppnande. Sedermera må sådan fråga, med undantag af grundlagsförslag, icke kunna af riksdagsman väckas, utan såvida den af redan inom någondera kammaren fattadt beslut eller upptaget ärende eller annan under riksdagen inträffad händelse omedelbarligen föranledes».

Om man skulle medgifva denna motions remiss, så skulle naturligtvis hvarje riksdagsman vara oförhindrad att under riksdagens lopp när som helst på grund af de under motionstiden väckta motionerna komma in till Riksdagen med motioner, som äro af natur att böra af ständigt utskott behandlas.

Inom bevillningsutskottet skulle vid dagens sammanträde hafva behandlats den af herr Eriksson i Bäck väckta motionen om nedläggning af tullen å majs, men det anhölls då, att man måtte uppskjuta behandlingen af denna motion, till dess kammaren beslutat, huru det skulle förfaras med nu ifrågavarande motion rörande förbud mot användande af majs vid bränvinsbränning. Man uttalade äfven inom utskottet den uppfattning, att denna motion sannolikt icke komme att af Riksdagen upptagas, såsom icke väckt inom behörig tid.

Om man nu vill undersöka saken något närmare, så vill det synas mig, som om det icke skulle finnas något sammanhang mellan dessa båda motioner. Det skulle möjligen kunna sägas, att, om det kommit en motion, som afsett borttagande af tullen på den *malda* majsen, ett sådant sammanhang skulle hafva kunnat anses existera. Men här har hemställts, att bränvinsbränning icke må ske af majs, och hvad har det med tullen att göra? Om man medgäfvit remissen af denna motion, så skulle dermed gärdet vara

Ang. remiss
af en motion.
(Forts.)

helt och hållet uppgifvet, och man skulle komma in till Riksdagen när som helst med motioner i hvilka ämnen som helst.

Under sådana förhållanden ber jag, herr talman, att den föreliggande motionen icke måtte föranleda till någon åtgärd från kammarens sida.

Herr Persson i Rinkaby uttrade: Då jag väckte denna motion, så var det först efter det jag uppmärksammat herr Erikssons i Bäck motion om borttagande af tullen å majs. Då jag icke kunde tänka mig, att detta skulle låta sig göra, utan att på samma gång förbud mot bränvinsbränning af majs eller ändring i beskattningen af bränvin, tillverkadt af majs, blefve beslutad, så var detta för mig en anledning att väcka ifrågavarande motion för att derigenom söka sätta en motvigt mot den, som blifvit väckt af herr Eriksson i Bäck. Det är alltså med anledning af denna sistnämnda motion, som min motion tillkommit, och jag anser dem stå i sammanhang med hvarandra på det sätt, att ingen väl dock lär kunna tänka sig, att majs skulle få tullfritt importeras och användas till bränvinsbränning. Det ligger ju i sakens natur, att dessa båda saker med hvarandra stå i ett bestämdt sammanhang. Och då så är, måste man ovilkorligen anse, att motionen tillkommit med anledning af något, som inträffat under riksdagen, nemligen med anledning af herr Erikssons i Bäck motion om upphörande af tullen å majs. Då jag dessutom, innan jag framlemnade min motion, fick denna min åsigt stärkt af personer, som jag anser vara fullt på det klara med huru dylika saker böra bedömas, så har jag icke tvekat att framlemna min motion, och skall nu tillåta mig yrka, att densamma måtte remitteras till bevillningsutskottet.

Härmed var öfverläggningen i detta ämne slutad. Då emellertid olika meningar uttalats om innebörden af den ifrågavarande motionen, lät herr talmannen nu uppläsa densamma, hvarefter herr talmannen, med förmålan, att herr talmannen ansåge ifrågakomna motion jemlikt 55 § riksdagsordningen lagligen kunna väckas, i enlighet med de gjorda yrkandena gaf propositioner *dels* på motionens remitterande till bevillningsutskottet och *dels* på densammas läggande till handlingarna såsom varande för sent väckt; och fann herr talmannen den förra propositionen vara med öfvervägande ja besvarad. Som votering likväl begärdes, blef nu uppsatt, justerad och anslagen en så lydande voteringsproposition:

Den, som vill, att den af herr O. Persson i Rinkaby afgifna motion, n:o 141, i anledning af väckt motion angående upphörande af tullen å majs skall hänvisas till bevillningsutskottet, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har kammaren beslutit lägga motionen, såsom för sent väckt, till handlingarna.

*Ang. remiss
af en motion.
(Forts.)*

Omröstningen visade 85 ja mot 76 nej; och hade kammaren sålunda beslutat remittera motionen till bevillningsutskottet.

Efter det denna utgång af voteringen af herr talmannen tillkännagifvits för kammaren, anförde

Herr Collander: Herr talman! Jag anhåller att få uttala min reservation mot beslutet, som jag icke anser öfverensstämmande med 55 § riksdagsordningen. Jag är visst icke ledsen öfver utgången så till vida, att jag helst skulle se, att gränsen för motions-tiden borttoges. Men så länge enligt min öfvertygelse grundlagen bjuder annat, kan jag icke annat än reservera mig.

Härefter hänvisades:

herrar *C. Perssons* i Stallerhult och *H. Anderssons* i Nöbbelöf motion, n:o 142, till statsutskottet; och

herr *P. Waldenströms* m. fl. motion, n:o 143, till kammarens tillfälliga utskott n:o 2.

§ 4.

Justerades protokollsutdrag.

§ 5.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr *A. Henricson* under 8 dagar från och med den 9 dennes, och herr *A. G. Andersson* i Himmelsby under 3 dagar från och med den 10 dennes.

Härefter åtskildes kammarens ledamöter kl. 3,6 e. m.

In fidem

E. Nathorst Böös.

Onsdagen den 10 februari.

Kl. $\frac{1}{2}$ 3 e. m.

§ 1.

Upplästes och godkändes det i kammarens sammanträde den 3 i denna månad förda protokoll.

§ 2.

Till behandling förelåg till en början herr *M. G. Bruzelii* från senaste sammanträdet bordlagda anhållan om tillsättande af ett särskildt utskott för behandling af Kongl. Maj:ts proposition, med förslag till lag med vissa bestämmelser om riksbankens sedelutgifningsrätt, så ock angående forum för riksbanken, till ansvarighetslag för fullmäktige i riksbanken samt till ansvarighetslag för ledamöter i styrelserna vid riksbankens afdelningskontor.

Ordet begärdes af

Herr Bruzelius, som yttrade: Första Kammaren har i dag beslutit att tillsätta ett särskildt utskott för behandling af båda de på dagens föredragningslista uppförda kongl. propositionerna. Då mitt föregående yrkande måhända kan tydas så, att jag deri skulle hafva hemställt om tillsättande af tvenne särskilda utskott, får jag nu äran att, med återkallande, förtydligande och förändrande utaf mitt föregående yrkande, vördsamt anhålla, att denna kammare måtte fatta enahanda beslut, som, enligt hvad jag nyss nämnde, Första Kammaren redan fattat, nemligen att tillsätta ett särskildt utskott för behandling af båda de på dagens föredragningslista uppförda propositionerna, samt att, derest denna hemställan af kammaren bifalles, i det särskilda utskottet måtte, såsom jag förut föreslagit, insättas sju ordinarie ledamöter och sju suppleanter.

Herr Höjer: Herr grefve och talman, mine herrar! Jag skall för min del be att få yrka afslag på den af herr Bruzelius nyss gjorda framställningen. Om icke ett särskildt utskott blir tillsatt i och för ifrågasvarande ärenden, så komma dessa Kongl. Maj:ts propositioner, förmodar jag, att hänvisas till sammansatt banko- och lagutskott. Bankoutskottet har, som herrarne alla väl veta, mycket godt om tid och öfvertid att kunna behandla ifråga-

varande kongl. propositioner. Hvad beträffar lagutskottet, är det nog sant, att det är med göromål ganska öfverhopadt. Men som herrarne också kanske känna, kommer en del af lagutskottet att under en icke obetydlig del af riksdagen vara upptagen af samarbete med statsutskottet i flera frågor. Under denna tid är det en del af lagutskottet, som, enligt mitt förmenande, mycket väl skulle hafva tid att samarbeta med bankoutskottet i och för utredande af dessa Kongl. Maj:ts nådiga framställningar.

Jag får således, herr talman, yrka afslag på herr Bruzelii förslag.

Herr talmannen lät härefter uppläsa ett från Första Kammaren ankommet protokollsutdrag, n:o 61, innefattande inbjudning till Andra Kammaren att förena sig med Första Kammaren uti dess beslut, att ett särskildt utskott, bestående af sju ledamöter från hvardera kammaren, skulle tillsättas för behandling af Kongl. Maj:ts propositioner till Riksdagen:

1:o) med förslag till lag med vissa bestämmelser om riksbankens sedelutgifningsrätt, så ock angående forum för riksbanken, till ansvarighetslag för fullmäktige i riksbanken samt till ansvarighetslag för ledamöter i styrelserna vid riksbankens afdelningskontor; och

2:o) med förslag till lag för Sveriges riksbank.

Härefter anförde:

Herr Ljungman: Beträffande hvad herr Höjer anført, skall jag be att få påpeka, att kammaren sjelf så många gånger uttalat sig för önskvärdheten af en bankreform, att det skulle se något egendomligt ut, om kammaren, då nu Kongl. Maj:t försökt att gå denna önskan till mötes, skulle afvisa förslaget om tillsättande af ett särskildt utskott för de föreliggande frågornas behandling. Det må vara sant, att till lagutskottet remitterats åtskilliga frågor, som påkalla ett arbete af sammansatt stats- och lagutskott, men dessa äro dock i betydelse icke jemförliga med den fråga, som enligt herr Höjers mening skulle blifva föremål för behandling af sammansatt banko- och lagutskott. Derfor tror jag det vara skäl att tillmötesgå Första Kammarens beslut och hänvisa de båda ifrågasvarande propositionerna till ett särskildt utskott. Eljest skulle det ju kunna sägas, att denna kammare i sjelfva verket icke önskade den reform, för hvilken kammaren så många gånger uttalat sig.

Herr Höjer: Gent emot herr Ljungman ber jag att få anföra, att det icke lär vara utslutande obetydliga frågor, som komma att blifva föremål för stats- och lagutskottens gemensamma behandling. Efter hvad jag tror, kommer att till dylik gemensam behandling hänskjutas äfven en så vigtig och vidtomfattande fråga som den om presterskapets lönereglering.

Jag vidhåller mitt yrkande.

Sedan öfverläggningen härmed förklarats slutad, gaf herr talmannen, i enlighet med de gjorda yrkandena, propositioner *dels* på bifall till den af herr Bruzelius i hans ofvanintagna anförande gjorda framställning och *dels* på afslag å samma framställning; och fann herr talmannen den förra propositionen vara besvarad med öfvervägande ja. Votering blef emellertid begärd och företogs enligt följande nu uppsatta och af kammaren godkända voteringsproposition:

Den, som bifaller gjord framställning derom, att för behandling af dels Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag med vissa bestämmelser om riksbankens sedelutgifningsrätt, så ock angående forum för riksbanken, till ansvarighetslag för fullmäktige i riksbanken samt till ansvarighetslag för ledamöter i styrelserna vid riksbankens afdelningskontor, dels ock Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag för Sveriges riksbank skall tillsättas ett särskildt utskott, bestående af sju ledamöter från hvardera kammaren, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har kammaren afslagit omförmälda framställning.

Voteringen utföll med 118 ja och 72 nej; och hade kammaren alltså, med antagande af Första Kammarens ofvanberörda inbjudning, beslutat, att, för behandling af Kongl. Maj:ts ifrågavarande propositioner, skulle tillsättas ett särskildt utskott, bestående af sju ledamöter från hvardera kammaren.

På hemställan af herr talmannen beslöt kammaren vidare att för sin del välja jemväl sju suppleanter i det sålunda beslutade särskilda utskottet.

Herr Bruzelii jemväl bordlagda förslag om tillsättande af ett särskildt utskott för behandling af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag för Sveriges riksbank förklarades hafva genom kammarens i ämnet redan fattade beslut förfallit.

§ 3.

Härefter afgåfvos nya motioner af:

herr *C. J. Öberg*, n:o 144, angående ändrad lydelse af 30 § regeringsformen,

herrar *D. Persson* i Tällberg och *A. W. Styrlander*, n:o 145, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om viss ändring i kongl. förordningen angående handeln med vin och maltdrycker,

herr *H. Holmlin*, n:o 146, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om tillägg till 16 § i kongl. förordningen angående handeln med vin och maltdrycker m. m., och

herr *J. Nydahl*, n:o 147, angående ändrad lydelse af 75 § riksdagsordningen.

Dessa motioner bordlades.

§ 4.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr	<i>H. Holmlin</i>	under 10 dagar fr. o. m. den 13 dennes,
»	<i>C. G. Grundell</i>	» 8 » » » 13 »	
»	<i>P. Andreasson</i>	» 10 » » » 13 »	
»	<i>A. Hansson</i>	i Solberga.....	» 8 » » 12 »
och »	<i>C. F. Petersson</i>	i Dänningelanda	» 8 » » 16 »

§ 5.

Justerades ett protokollsutdrag; hvarefter kammarens ledamöter åtskildes kl. 3,2 e. m.

In fidem
E. Nathorst Böös.

Torsdagen den 11 februari.

Kl. $\frac{1}{2}$ 3 e. m.

§ 1.

Till kammaren hade inkommit följande protokoll:

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för kongl. justitiedepartementet den 11 februari 1897.

Kyrkoherden David Holmgren i Varnhem hade aflemnadt fullmägt, utvisande att han vid riksdagsmannaval, som den 27 nästlidne januari hållits i Skånings, Vilske och Valle härads domsaga blifvit utsedd till ledamot af Riksdagens Andra Kammare.

Vid den granskning af fullmagten, som härefter företogs inför statsrådet och chefen för kongl. justitiedepartementet samt vidare af vederbörande fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret, anmärktes, att i fullmagten förekomme mindre afvikelser från det i 20 § riksdagsordningen stadgade formulär; men som dessa afvikelser icke syntes vara af beskaffenhet, att derigenom meningen förändrades eller otydlighet eljest föranleddes, ansågs fullmagten böra godkännas; och skulle protokoll öfver hvad sålunda förekommit meddelas Andra Kammaren, hvarjemte fullmagten skulle till kammaren öfverlemnas för att hållas kyrkoherden Holmgren tillhanda.

In fidem

Joh. O. Ramstedt.

Efter uppläsande häraf beslöt kammaren jemväl för sin del förklara kyrkoherden Holmgren behörig såsom riksdagsman för Skånings, Vilske och Valle härads domsagas valkrets; och lades derefter det upplästa protokollet till handlingarne.

Den aflemnade fullmagten skulle genom kammarens kanslis försorg till kyrkoherden Holmgren återställas.

I sammanhang härmed tillkännagaf herr talmannen, att kyrkoherden Holmgren, hvilken numera anländt till hufvudstaden, denna dag intagit sin plats bland kammarens ledamöter.

§ 2.

Upplästes vidare följande till kammaren inkomna sjukbetyg:
Riksdagsman Per Gustaf Petersson från Brystorp, är af influensa tills vidare hindrad att infinna sig vid Riksdagen.

Stockholm den 11 februari 1897.

Gustaf Lamm.

Legitim. läkare.

§ 3.

Föredrogos hvar för sig de i gårdagens sammanträde aflemnade motioner; och hänvisades:

herr *C. J. Öbergs* motion, n:o 144, till konstitutionsutskottet, herrar *D. Perssons* i Tällberg och *A. W. Styrlanders* motion n:o 145, till kammarens tillfälliga utskott n:o 2;

herr *H. Holmlins* motion, n:o 146, likaledes till tillfälliga utskottet n:o 2, samt

herr *J. Nydahls* motion, n:o 147, till konstitutionsutskottet.

§ 4.

För motions afgifvande hade sig anmält herr *F. W. H. Pegelow*, hvilken nu aflemnade en motion i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående löne reglering för personalen vid statens jernvägar.

Denna motion, hvilken erhöll ordningsnummern 148, begärdes på bordet och bordlades.

§ 5

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr *A. W. Styrländer* under 10 dagar fr. o. m. den 13 dennes och herr *S. Söderberg* fr. o. m. den 4 t. o. m. den 13 dennes.

§ 6.

Efter samråd med herr talmannen i Första Kammaren hemstälde herr talmannen, det kammaren ville besluta att nästa onsdag, den 17 dennes, företaga val af sju ledamöter och sju suppleanter i det särskilda utskott Riksdagen beslutat tillsätta för behandling af Kongl. Maj:ts propositioner dels med förslag till lag med vissa bestämmelser om riksbankens sedelutgifts rätt m. m. och dels med förslag till lag för Sveriges riksbank.

Denna herr talmannens hemställan bifölls af kammaren.

§ 7.

Till bordläggning anmäldes:

statsutskottets utlåtanden:

n:o 2, angående regleringen af utgifterna under riksstatens första hufvudtitel, innefattande anslagen till Kongl. hof- och slottsstaterna,

n:o 3, angående regleringen af utgifterna under riksstatens andra hufvudtitel, innefattande anslagen till justitiedepartementet,

n:o 4, angående regleringen af utgifterna under riksstatens tredje hufvudtitel, omfattande anslagen till utrikesdepartementet, och

n:o 11, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående anslag till reseunderstöd åt arbetare för besökande af 1897 års allmänna konst- och industriutställning i Stockholm, samt

lagutskottets utlåtanden:

n:o 1, i anledning af verkställd granskning af justitieombudsmannens embetsförvaltning, och

n:o 2, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i vissa delar af lagen om skydd för varumärken den 5 juli 1884.

§ 8.

Justerades två protokollsutdrag; hvarefter kammarens ledamöter åtskildes kl. 2,45 e. m.

In fidem

E. Nathorst Böös.

Fredagen den 12 februari.

Kl. $\frac{1}{2}$ 3 e. m.

§ 1.

Efter föredragning till en början af herr *F. W. H. Pegelows* motion, n:o 148, beslöt kammaren öfverlemna densamma till behandling af statsutskottet.

§ 2.

Föredrogs men blefvo ånyo bordlagda:
statsutskottets utlåtanden n:is 2, 3, 4 och 11; samt
lagutskottets utlåtanden n:is 1 och 2.

§ 3.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:
herr *J. Persson* från Arboga under 12 dagar fr. o. m. den 15 dennes, och
herr *H. N. E. Amnéus* 8 dagar fr. o. m. den 15 dennes.

§ 4.

Justerades ett protokollsutdrag, hvarefter kammarens ledamöter åtskildes kl. 2,38 e. m.

In fidem

E. Nathorst Böös.

Lördagen den 13 februari.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 1 innevarande februari.

§ 2.

Till kammaren hade inkommit följande sjukbetyg, som upplästes:

Att riksdagsmannen herr *Johan Adolf Aulin* är på grund af sjukdom (influenta) förhindrad att lemna sin bostad, intygas härmed.
Stockholm den 12 februari 1897.

Tage Sjögren.
Leg. läkare.

§ 3.

Till kammarens afgörande förelåg till en början statsutskottets utlåtande n:o 2, angående regleringen af utgifterna under riksstatens första hufvudtitel, innefattande anslagen till kongl. hof- och slottsstaterna.

Punkten 1.

Bifölls.

I *punkten 2* hemställde utskottet, med tillstyrkande af Kongl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning, att Riksdagen måtte för yttre restaurering af Stockholms slott bevilja 500,000 kronor och deraf på extra stat för år 1898 anvisa 100,000 kronor.

Efter uppläsande af denna utskottets hemställan anförde:

Herr Höjer: Herr talman, mine herrar! Med bästa vilja i världen kan jag för min del icke låta denna punkt alldeles oämärkt passera. I likhet med de flesta i kammaren är jag en mycket stor beundrare af Stockholms stads största arkitektoniska prydnad, Nicodemus Tessins storartade mästerverk, och i likhet med dem har jag med odeladt bifall helsat Kongl. Maj:ts nådiga förslag om hjälp af allmänna medel för att rädda slottet ur dess börjande förfall. Jag skulle också för min del vara färdig att votera icke endast den föreslagna halfva millionen, utan äfven mycket mera, under förutsättning, att restaurationen blefve i allo föremålet värdig. Vid närmare granskning af de bilagor, som åtfölja den kongl. propo-

*Angående
anslag till
yttre restau-
rering af
Stockholms
slott.*

Angående
anslag till
yttre restaurering af
Stockholms
slott.

sitionen, och vid genomläsning af statsutskottets betänkande har jag dock icke kunnat hindra, att en viss tvekan hos mig har uppstått. Jag har nemligen vid en granskning af dessa handlingar funnit, att i ett par af de allra viktigaste punkterna af restaurationsplanen de s. k. sakkunniges nämnd, det vill säga *flertalet* af nämndens ledamöter, omfattat helt andra och diametralt motsatta åsikter mot dem, som hyllats af en af nämndens ledamöter, professor Kronberg, jemte sju tillkallade af Stockholms allra förnämsta arkitekter; och min tvekan har icke minskats, utan snarare vuxit, när jag funnit, att kongl. öfverintendentsembetet gifvit åt den sakkunniga nämndens flertal sitt höga understöd.

Det tyckes, mine herrar, att döma af den framlagda restaurationsplanen, som nu blifvit gillad, vara skrifvet i stjernorna, att den ljusa färgen skall blifva den herskande på Stockholms slott. Jag tänker mig, att litet hvar kan göra sig en föreställning om, huru det skall komma att taga sig ut vid en närmare granskning af de redan gjorda restaurationsförsöken. Man blir icke riktigt glad, när man betraktar midtelpartiet af slottets södra fasad, ett midtelparti, som synes mig vara temligen anskrämmeligt åtminstone till färgen, trots segeetroféerna och sabinskornas bortröfvande i brons, och man blir icke gladare till sinnes, då man ser den ljusgula riksmarskalksflygeln och tänker den tanken, att så der skall Stockholms slott i framtiden komma att se ut. Jag undrar mycket — och jag tror, att professor Kronberg och de sju sakkunniga arkitekterna undra så med — om icke den hederlige Nicodemus Tessin, i fall han om några år stege upp ur sin graf och finge se Stockholms slott, afklädt sin nuvarande visserligen ålderdomliga och allvarsamma, men dock förnäma skrud och ifördt den ifrågasatta, ljusgula sommarhabiten — jag undrar, om han icke skulle blifva ganska flat vid åsynen af sin egen skapelse.

Jag tror, herr talman, att kammaren och Riksdagen i detta fall göra bäst i att icke allt för mycket förhastas sig. Jag tänker, att saken icke skulle blifva lidande, utan snarare vinna derpå, om den skötes upp till en annan riksdag och om man läte ännu ett år förgå, under hvilket de sakkunnige möjligen skulle kunna få ett nytt uppslag i denna viktiga färgfråga och om detta uppslag förena sig mera allmänt än hittills. Skulle så lyckligt vara, vore dermed mycket vunnet, och om så icke skedde, synes mig som sagdt faran icke vara så stor, i fall restaurationen för ett år uppskötes.

Jag skall därför, herr talman, i korthet tillåta mig att för närvarande yrka afslag å statsutskottets hemställan, under uttrycklig förutsättning, att Kongl. Maj:t återkommer med sin nådiga proposition till nästa Riksdag.

Häruti instämde herr *Branting*.

Herr vice talmannen Danielson yttrade: Herr talman, mine herrar! Jag har så godt jag kunnat hört på de skäl, som den förre talaren anförde för sitt afslagsyrkande, och jag har icke kunnat

finna annat, än att de hufvudsakligen äro, dels att han är missnöjd med den ljusa färgtonen och dels att om den store Tessin stege upp ur sin graf, så skulle han blifva flat öfver denna färgton. Ja, det kan ju hända, men äfven han — denne store man, som vi så högt vörda — skulle nog, om han stege upp ur sin graf och finge se tidens utveckling i alla riktningar, blifva flat äfven öfver mycket annat. Det skälet tror jag alltså icke vara så vägande.

Hvad vidare beträffar, att denna färgton icke skulle vara den lyckligaste, så är det ju klart, att det är nästan omöjligt för oss här i kammaren att döma härom. Ty om den ene tycker, att den skall vara ljus, så tycker en annan, att den skall vara mörk, och en tredje tycker på ett annat sätt, så att icke heller detta kan anses såsom något synnerligt skäl för afslag.

Jag tror därför, att om man vill bifalla den ifrågasatta reparationen, så vore det bättre och vackrare att göra det på annat sätt än genom en gemensam votering. Ty jag tager för gifvet, att Första Kammaren kommer att antaga utskottets förslag, och då skulle det vara mycket märkvärdigt, om vi skulle behöfva en gemensam votering om denna sak, då det blott gäller färgtonen. Jag tror för min del, att frågan är så utredd, som den möjligen kan blifva från den synpunkt, ur hvilken vi kunna betrakta den, och jag har ingen anledning att tro, att ett års uppskof skulle kunna förbättra vårt omdöme i detta fall. För att undvika gemensam votering ber jag därför att få yrka bifall till utskottets hemställan.

Herr Höjer: Med afseende å herr vice talmannens sista ord vill jag säga, att jag icke alls håller hårdt på det yrkande, jag nyss framstälde. Jag vill likaledes fästa uppmärksamheten på, att orsaken till den tvekan, som jag hyst och fortfarande hyser i denna fråga, var den omständigheten, att bland de många tillkallade sakkunnige det fans så stor divergens i åsigter i fråga om den allra viktigaste restaurationspunkten. Är det så, att mitt yrkande, som var framkalladt af intresse för sjelfva saken, icke röner något egentligt understöd, så kan herr vice talmannen vara alldeles lugn för att jag icke ens skall ifrågasätta någon votering.

Sedan öfverläggningen härmed förklarats slutad, samt herr talmannen gifvit propositioner å hvarterdera af de båda olika yrkanden, som derunder förekommit, biföll kammaren utskottets hemställan.

§ 4.

I ordningen förekom dernäst statsutskottets utlåtande n:o 3, angående regleringen af utgifterna under riksstatens andra hufvudtitel, innefattande anslagen till justitiedepartementet.

Punkterna 1 och 2.

Lades till handlingarne.

Punkterna 3—7.

Biföllos.

Punkten 8.

Lades till handlingarne.

§ 5.

Efter föredragning vidare hvar för sig af statsutskottets utlåtanden:

n:o 4, angående regleringen af utgifterna under riksstatens tredje hufvudtitel, omfattande anslagen till utrikesdepartementet, och n:o 11, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående anslag till reseunderstöd åt arbetare för besökande af 1897 års allmänna konst- och industriutställning i Stockholm, biföll kammaren hvad utskottet i nämnda utlåtanden hemställt.

§ 6.

Föredrogs och lades till handlingarne lagutskottets utlåtande, n:o 1, i anledning af verkställd granskning af justitieombudsmannens embetsförvaltning.

§ 7.

Slutligen föreslogs och bifölls lagutskottets utlåtande n:o 2, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i vissa delar af lagen om skydd för varumärken den 5 juli 1884.

§ 8.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>C. J. Hammarström</i>	under 8 dagar fr. o. m. den 17 dennes,
» <i>G. Rydning</i>	» 2 » » » » 15 »
» <i>John Olsson</i>	» 4 » » » » 15 »
» <i>E. Nilsson</i> i Kattleberg	» 10 » » » » 16 »
» <i>A. Göransson</i>	» 5 » » » » 15 »
» <i>Back Per Ersson</i>	» 4 » » » » 15 »
» <i>O. Andersson</i> i Hasselbol	» 6 » » » » 15 »
» <i>C. J. Jakobson</i>	» 8 » » » » 17 »
och herr <i>P. Waldenström</i>	» 5 » » » » 20 »

§ 9.

Till bordläggning anmäldes:

konstitutionsutskottets memorial, n:o 1, med uppgift å hvilande förslag till ändringar i grundlagarne, samt

statsutskottets utlåtanden:

n:o 13, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående beviljande af vissa förmåner för enskilda jernvägsanläggningar;

n:o 14 i anledning af väckt motion om skrivelse till Kongl. Maj:t i fråga om koncession å anläggning af jernväg från Gellivare till Wassjaure;

n:o 15, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående disposition af förra militiebostället $1\frac{1}{6}$ mantal Åsmundgården n:o 1 i Jemtlands län;

n:o 16 i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående upplåtelse af mark från förra militiebostället $\frac{3}{8}$ mantal n:o 3 Sunnanå eller Strömsholm för en vattenledning till Skellefteå stad;

n:o 17, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående försäljning af två under förra militiebostället Tuna n:o 1 om $5\frac{1}{8}$ mantal i Östergötlands län lydande lägenheter;

n:o 18, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående ett jordbyte å förra kronojagbacken Skämbylöth eller Åkerbyhult n:o 1 i Södermanlands län; och

n:o 19 i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter enkan Anna Kristina Lindblom.

§ 10.

Justerades protokollsutdrag; hvarefter kammarens ledamöter åtskildes kl. 11,39 f. m.

In fidem
E. Nathorst Böös.

Rättelse.

I Andra Kammarens protokoll n:o 3, pag. 24, 12 rad uppifrån
står E. A. Zotterman 137 röster,
skall vara E. A. Zotterman 173 ,